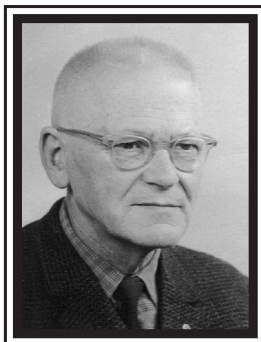

*Ale múdri skvieť sa budú ako blesk oblohy a tí,
ktorí mnohých privádzajú k spravodlivosti, budú ako hviezdy na večné veky.*

Daniel 12, 3

SPOMIENKA NA OBLÚBENÉHO MARTINSKÉHO LEKÁRA MUDR. ĽUDOVÍTA IZÁKA (1899 – 1978)

Dňa 9. októbra 2009 uplynulo 110 rokov od narodenia MUDr. Ľudovíta Izáka, významného lekára, ftizeológa, posledného riaditeľa slovenskej divízie ČSČK v Turčianskom Sv.

Martine, publicistu, kultúrneho pracovníka a horlivého esperantistu.

Narodil sa v Budapešti, kde jeho otec, taktiež Ľudovít (hudobné meno Miloš Lihovecký) bol 33 rokov kantorom – učiteľom slovenskej evanjelickej cirkvi, zvanej „Kollárovým dedičstvom“. Starý otec, tiež Ľudovít, pôsobil ako učiteľ v Banskej Štiavnici a pre svoju národnobuditeľskú činnosť sa musel „pratať“ na dedinu, terajší Dačov Lom, okr. Krupina.

Matka Emília bola dcérou Daniela Bacháta (literárne meno Miloslav Dumný), budapeštianskeho farára, potom seniora a napokon biskupa banského dištriktu. Odišla do večnosti po pôrode najmladšieho syna, pretože ju pôrodná babica nakazila streptokokovou infekciou. Zanechala 5 detí – staršie odišli do internátu a mladšie si zobrala na výchovu najbližšia rodina. Odchod matky zanechal v Ľudovítovi Izákovi hlbokú

stopu, bola to prvá zábrana v jeho živote. Ovplyvnilo ho to i pri výbere povolania.

Do ľudovej školy začal chodiť v Očovej u učiteľa Štefana Šenšela, manžela

otcovej staršej sestry Ľudmily. Spoločne ho vychovávali a chceli, aby bol oduševnený za náš utláčaný národ, aby bol spravodlivý, aby nepil, nefajčil. „Mama“ mu sľúbila, že ak vydrží s abstinenciou do maturity, kúpi mu zlaté hodinky a on – s detským rozumom – jej sľúbil pomník, ak sľub nedodrží. Keď zavšil štúdiá medicíny, naozaj mu darovala zlaté hodinky s monogramom.

Keďže učiteľ Šenšel pre nedostatokné pokroky v maďarčine musel sa žiadať do penzie, presťahovali sa do Dačolomu. Tu i na Očovej spoznal slovenský ľud, mládež i „Amerikánov“. V roku 1908 si ho otec, s ktorým sa, žiaľ, zatiaľ odcudzili, ale ktorého si potom oblúbil, vzal do Pešti. U neho opakoval 4. ročník kvôli maďarčine. Gymnázium vychodil na ev. gymnáziu ako štipendista v r. 1909 – 1917. Maturoval s vyznamenaním a získal II. cenu (360 vtedajších korún). Keďže

otec pôsobil ako zbornajster a skladateľ v slovenských a českých spolokoch, viedol ho k národnej práci. Na Lutherovom dvore sa konali rôzne hudobné, divadelné večierky a chodievali tam i bývalí slovenskí vysokoškolskí i národní činitelia, mali teda svoju slovenskú spoločnosť. Slováci sa nemohli uplatniť, len keď sa odnárrodnili. Aj oni, aj Česi sa hojne pomadařčovali.

Na medicínu sa MUDr. Ľudovít Izák zapísal z dvoch príčin: „nechcel byť závislý od maďarského štátu a stále mal na mysli skon svojej matky“. Zo zdravotných príčin sa vyhol dvom odvodom, kým však prišlo k tretiemu, monarchia sa rozsypala. V Pešti dovršil tri semestre lekárskej fakulty, na jar 1919 prešiel do Bratislavy a v letnom semestri do Prahy. Promoval 16. 4. 1926 už oslobodený od vojenskej služby. Do sanatória Dr. Szontagha, kde predtým bol na praxi po dve letné sezóny (1924 - 1925), nastúpil 2. 5. 1926 ako sanatórny podlekár a „národný konzul tatranský“. V Prahe býval na tzv. Štefánikovej koleji a zapojil sa do študentských aktivít spolku Detvan, zoznámil sa s dr. Vladimírom Clementisom, Jánom Smrekom, Milošom Bazovským, Jankom Alexym a začal chodiť so svojou budúcou manželkou Libušou Šálovou, úradníčkou vo vydavateľstve Borový.

Bol výborným redaktorom a editorom. Mladé Slovensko začal vydávať ešte v Pešti koncom roku 1918. V Tatrách založil časopis Vysoké Tatry a po Janoškovi prevzal redigovanie Krás Slovenska (V. T. založil v r. 1931, redigoval do r. 1938, K. S. redigoval 20 rokov do r. 1932). Mal aj úspešné literárne pokusy ako reportér.

Vo Vysokých Tatrách sa zapojil do

športového diania, v roku 1927 sa stal spoluzakladateľom a funkcionárom slovenského ľadového hokeja i Horskej záchranej služby, Klubu turistov a lyžiarov v Liptovskom Svätom Mikuláši, roku 1938 bol sám hokejovým brankárom.

Po odchode MUDr. Kubíka z Vysokých Tatier sa stal primárom a mal na starosti vyše 200-posteľové sanatórium. Do Všeobecného penzijného ústavu v Novom Smokovci prešiel v r. 1934 za zástupcu riaditeľa. Pre Tatry vybojoval prvú FIS. V r. 1928 sa oženil s Libušou Šálovou a narodili sa im r. 1931 syn Vladimír a r. 1934 dcéra Danica.

V decembri 1937 sa odsťahoval s rodinou do Martina a prevzal 21. 9. 1939 Masarykovu ligu boja proti tuberkulóze. Riaditeľom slovenskej divízie ČSČK bol od 1. 1. 1938 a pôsobil v tejto funkcii až do odchodu SČK do Bratislavy.

V Martine vybudoval pľúcny dispenzár Masarykovej ligy proti tbc, pľúcnu stanicu Robotníckej sociálnej poisťovne a pľúcne oddelenie nemocnice. Zastával i funkciu okresného ftižeológa. Pracoval vo svojom odbore takmer 46 rokov s kratučkým prerušením v ČK do svojho 72. roku. Ako dôchodca pracoval ešte ako okresný školský lekár a na záver ako závodný lekár vo fakultnej nemocnici.

Župný úrad v Ružomberku vymenoval MUDr. Ľ. Izáka v r. 1942 za vládneho komisára v T. Sv. Martine. Na tomto poste sa mu podarilo prehĺbiť spoluprácu mesta s SČK. Po vypuknutí Povstania bolo jeho centrum zásluhou doktora Izáka „na mestskom dome“. Naďalej ostal verný SČK. Až do r. 1945 pôsobil ako okresný ve-

dúci SČK a odborný lekár. Počas SNP pracoval ako lekár v II. poľnej nemocnici v Tisovci. Pred evakuáciou z T. Sv. Martina spolupracoval s revolučným ONV, ktorý ho potvrdil do funkcie mešťanostu. V decembri 1944 ho uväznilo Gestapo. Jeho zásluhou sa po skončení vojny prostredníctvom ČK rozbehla všestranná pomoc utečencom, repatriantom a všetkým, ktorí potrebovali stravu, ubytovanie či ošetrovanie. Boli ich tisíce. Tu sa mohla naplniť jeho organizačná schopnosť.

Doktor Izák ovládal niekoľko cudzích jazykov. Počas štúdií sa oboznámil okrem rodnej slovenčiny, maďarčiny i s liturgickou bibličtinou, t. j. staročestinou. Na gymnázium sa učil latinčinu, nemčinu a od 5. triedy gréčtinu. Súkromne sa učil francúzštinu, španielčinu a ruštinu. S esperantom sa stretol už za svojho pôsobenia v Tatrách, ale až v r. 1946, keď už býval 9 rokov v Martine, v novinovom stánku zbadal revue Esperantisto slovaka a hneď si ho kúpil. Vydávanie po E. Vaňovi prevzal J. Lamačka z Trenčína, ktorý mu odporúčal, aby sa spojil s vynikajúcim esperantistom v Martine, riaditeľom ľudovej školy Jánom Valaštanom-Dolinským, ktorý potom usporiadal v r. 1947 až dva krátkodobé kurzy. Po ich absolvovaní sa zúčastnil ako delegát slovenského esperantského združenia v Berne vo Švajčiarsku na prvom povojnovom a vcelku 32. kongrese UEA, svetovej esperantskej asociácie. Bolo tam 1370 účastníkov z celého sveta a bez tlmočníka.

V roku 1948 prevzal vydávanie Esperantisto slovaka a redigoval ho s prof. Ed. V. Tvarožkom až do konca

svojho života. Bol autorom rôznych literárnych žánrov. Vydal učebnicu a slovník J. V. Dolinského, sériu reprodukcií národného umelca Martina Benku s esperantským prekladom ľudových piesní. Samostane vydal Bukedeto de slovaka j populokantoj (Kyticika slovenských ľudových piesní). Bol organizátorom celoslovenských esperantských zjazdov, ktoré sa konali v Martine v r. 1947 a 1974. Ako prílohu Esperantisto slovaka vydával originálne odborné články pod názvom Medicinaj informoj. Pri príležitosti 45. svetového kongresu esperantistov v r. 1960 v Bruseli získal druhú cenu v medzinárodnej umeleckej súťaži za báseň Al Altaj Tatroj (Vysokým Tatrám). Niekoľko mesiacov pred smrťou získal v tej istej súťaži na Svetovom kongrese vo Varne v Bulharsku tiež druhú cenu za prózu Somera interludo (Letná medzihra). V rukopise zostala jeho veršovaná dráma Reog de Petra (Kráľ Petry).

Desiatky jeho odborných a populárnovedeckých článkov a štyri knižné publikácie, z ktorých vyniká „Tajný spolok Mor ho“, a skvelé hlboko ľudské črty „Lekár vidí a hovorí“ a „Mišo Chabura“ dopĺňajú prehľad jeho publikačnej, redaktorskej a popularizačtorskej práce.

Pri príležitosti 25. výročia úmrtia (zomrel 19. septembra 1978) mu udelil Slovenský červený kríž za jeho celoživotnú významnú a obetavú prácu v ČK in memoriam medailu H. Dunanta, zakladateľa Medzinárodného Červeného kríža.

Podľa osobnej korešpondencie MUDr. I. Izáka s Dr. J. V. Ormísom, 1974/5, spracovala dcéra Danica Štubňová, rod. Izáková. Pozostalosť je uložená v ALU SNK v Martine.

Mysel' pokojnú daj mi, Pane!

Nezabudnime na vynikajúcu detskú lekárku,
prvú profesionálnu pediatričku v Turci,
milovanú osobnosť martinského kultúrneho a spoločenského života,
akou bola verná kresťanka-evanjelička

MUDr. Mária Jesenská, rod. Masárová

*15. 12. 1906 Bratislava – †30. 5. 2008 Bratislava

Pochovaná je na Národnom cintoríne v Martine
v hrobke rodiny Jesenských

Narodila sa 15. decembra 1906 v Bratislave v slovenskej evanjelickej rodine. Tam začala navštevovať evanjelickú cirkevnú školu. Študovala na gymnáziu v Bratislave a na dievčenskom lýceu v Saint Germain-en-Lape. Maturitné skúšky vykonala na Sorbonne v Paríži v júni 1926. V tom istom roku nastúpila do prvého ročníka Lekárskej fakulty UK v Bratislave. Medicínske štúdiá uzavrela vo februári 1932. *Roky na fakulte, ako sama napísala, patria medzi krásne roky môjho života. Po troch rokoch tvrdého francúzskeho internátneho života mohla som si svoju prácu a voľný čas zdeliť podľa vlastných želaní a potrieb... Napriek odlišným politickým názorom, pocitu istej nadradenosti kolegov, vyvinuli sa medzi nami pekné priateľstvá v čistom zmysle – prežívali sme pekné roky.*

Na lekársku prax nastúpila v Martine. Keďže sa chcela špecializovať na detské lekárstvo, musela odísť do Bratislavy na detskú kliniku k profesorovi Chúrovi. Dlhšie čakala na miesto – pracovala bez honorovania. Napokon na novoutvorené miesta prijali mužov. Sklamaná sa vrátila do Martina, kde pokračovala v práci na internom oddelení martinskej ne-

mocnice. Zblížila sa s Fedorom Jesenským mladším, synom Fedora Jesenského staršieho a Miliny, rodenej Zvarovej, a bratom Zory Jesenskej. Neskôr sa zaňho vydala – stala sa MUDr. Máriou Jesenskou. Jesenskovicov si veľmi vážila: *...mala som pred nimi úctu, pretože to bola ozaj zvláštna rodina. A najmä domáca pani, Milina Jesenská, bola výnimočná žena... Bola neobyčajne inteligentná a spoločenská. Vedela sa rovnako zhovárať s inteligenciou z Matice, ako aj so ženičkami z dediny, ktoré vtedy chodili s maslom a tvarohom do Martina a predávali. Mala široký rozhľad a veľmi dobré srdce.*

A potom už prišli profesionálne príležitosti. MUDr. Mária Jesenská začala v Martine budovať detskú ambulanciu prostredníctvom Robotníckej poisťovne. Spočiatku to bola jedna hodina denne, čoskoro nato štyri. Súčasne s ordinovaním sa venovala pedagogickej činnosti: v Štefánikovom ústave bola škola pre sociálne a zdravotné sestry. V rozhovore, ktorý v roku 2000/2001 v časopise Aspekt uverejnila Ivica Ruttkayová, o tom povedala: *Nakoľko som bola jediná detská lekárka, tak som prednášala na tejto*

škole. Potom na gynekológii: u vedúceho profesora Schwarza, na klinike, boli kurzy pre pôrodné asistentky. Aj pre ne som prednášala problematiku z detského odboru, čo pôrodné asistentky potrebovali. A okrem toho som pracovala aj v poradni pre matky a deti, teda pre zdravé detičky. Bola prvá svojho druhu v Martine a vydržoval ju Československý Červený kríž.

V roku 1957 sa stala vedúcou lekárkou Dojčenského ústavu v Martine. Ako MUDr. Mária Jesenská v jednom z publikovaných rozhovorov poznamenala, išlo o náročnú funkciu, najmä pre atmosféru, ktorá vtedy panovala v spoločnosti. Boli to roky, v ktorých mali pravdu iba tí, ktorí vlastnili stranickú knižku: ak boli podriadení, pani doktorke Jesenskej sa s nimi ťažko pracovalo. Neznášali jej pedantnosť, intrigovali. Keď žiadala od nich kvalitné a zodpovedné výkony, dostala sa u straníkov do nemilosti. Z „protivenstiev“ bývala unavená a neraz sa samu seba pýtala, či ozaj musí takto vystresovaná žiť a pracovať vo funkcii riaditeľky. Keď si však uvedomila, koľko dôležitej práce okolo detí, a to tak zdravotnej, ako aj sociálnej, na ňu čaká, vydržala akékoľvek prikoria, a to až do roku 1970, keď z Dojčenského ústavu v Martine odišla na dôchodok. Rozhodla sa, že sa odsťahuje do Bratislavy, kde sa už predtým usadila jej milovaná dcéra Jelka (1942). Jelku Jesenskú sme v Martine dobre poznali. Nielen ako milú mladú devu, ale i ako neobyčajne talentovanú nádej slovenského vedeckeho, kultúrneho a umeleckého života. Bola do rodiny Jesenských, zjavom pripomínala tetu Zoru Jesenskú, významnú slovenskú prekladateľku. A bola aj vášnivou turistkou, podobne ako jej matka MUDr. Mária Jesenská, ktorá ako turistka spoznala mnohé slovenské kraje. S priateľkami vytvorili turistické spoločenstvo, ktoré viedla známa martinská pani profesorka Viera Štetková.

Chodili s nimi aj priateľky z Moravy a z Prahy.

Nečudo, že turistika fascinovala i jej milovanú dcéru Jelku. Stala sa vášnivou horolezkyňou. Trúfala si na športové horolezecké výstupy. Viaceré s úspechom absolvovala. No 1. októbra 1970 vypadla pri výstupe na Gerlachovský štít s priateľkou Alžbetou Žitňanovou zo skalného masívu. Obe zahynuli. Deň predtým sa MUDr. Mária Jesenská presťahovala do Bratislavy: ostala tam celkom osamotená. Prišla o tri deti, chlapi, dvojičky, jej umreli v útlom veku. No predsa neostala sama. Často sa v Bratislave schádzala so Zorou Jesenskou – švagrinou. Spolu trávievali Vianoce. Spomínajú na to viaceri pamätníci.

Napríklad martinský právnik JUDr. Oto Gáfa nedávno publikoval internetovskú spomienku. Píše v nej:

So Zorou Jesenskou som sa osobne poznal. Žiaľ, neskoro, až po roku 1968. Chodievala pravidelne na poobedňajšiu kávičku do hotela Turiec. V tom čase sme už bývali na námestí v Martine a na ceste z práce som išiel okolo hotela. Sedávala pri tom istom, akoby „svojom“ stole, pri okne v strede sály. Popíjala kávičku a písala. Tam som sa z pracovných dôvodov zoznámil aj s MUDr. Máriou Jesenskou. Totiž ak si niekto chcel osvojiť dieťa, čo bolo v mojej pracovnej agende na súde, kontaktoval som sa s riaditeľkou Dojčenského ústavu v Martine, MUDr. Máriou Jesenskou. Tá mi dávala podklady napr. o zdravotnom stave dieťaťa a istne ma informovala o osvojiteľoch, o ich záujme o dieťa, ktoré dlhšie navštevovali. Keď sa MUDr. Mária Jesenská odsťahovala do Bratislavy, bývala v rodinnom dome pod Slavínom. Pozvala ma a niekoľko rás som ju v rokoch 1969 a 1970 navštívil. Obvyčajne sme debatovali o Jesenskovochoch, o ich národovectve. U nej som sa dvakrát stretol so Zorou Jesenskou, ženou skôr počúvajúcou ako rozprávajúcou, akoby za-

trpknutou. Zbieral som listy národovcov, požiadal som ich, či by mali dajaký zvyšný, trebárs pozdrav. Obdarovali ma. Obe. Dokonca objednávkou Slovenských pohľadov zo Srbska z 19. storočia.

„Martinský život“ pestovala MUDr. Mária Jesenská v Bratislave do konca života. Často ju navštevovala bratislavská „Martinčanka“ Zora Ondrejčeková, ktorá o záverečných rokoch jej života redakcii Martinského evanjelika napísala: *Musím povedať, že pani MUDr. Mária Jesenská sa prakticky až do konca zaujímalá, čo sa deje vo svete. Nemohla čítať a sluch jej už vypovedával, len myslenie fungovalo ako predtým, a tak ma týždeň čo týždeň dychtivo čakala s otázkou: „A čo je nové?“ Každá téma bola pre ňu zaujímavá, od novej techniky, popisovala som jej vynálezy, občas som jej aj niečo doniesla ukázať, pýtala sa ma na problémy ozónových dier, rozoberali sme ekologické, sociologické i etické problémy, napríklad znižujúcu sa pôrodnosť a stúpajúca rozvodovosť. Ako bývalú aktívnu turistku ju veľmi zaujímali aj praktické novinky v oblasti turistiky (nafukovacie karimatky!!, doniesla som jej jednu ukázať). Nikdy sa nestážovala na nič, neľutovala sa, iba si pomaly stále častejšie želala „byť už na druhej strane.“ K tomu dodala: „Keď budete mať toľko rokov ako ja, až potom to pochopíte...“ Nuž tak, uzavrela sa jedna*

kapitola, vlastne aj v mojom živote. Chodila som za ňou pripravená, aby som jej vedela hneď odpovedať na otázku „A čo je nové...?“

Do Turca chodievala do vysokého veku. Potom ako v Martine bezohľadne zbúrali jesenskovo dom, a s ním aj Múzeum rodiny Jesenských, chodievala v lete na chalupu do Blatnice. Varila si sama aj upratovala. Ľudia, ktorí s ňou komunikovali, zaznamenali, že sa jej „stále smejú oči“. A ony sa jej ozaj usmievali, pretože sa usilovala brať veci, ako sú, a nerozčuľovať sa zbytočne. V takej chvíli zvykla vyznať, ako to zverejnila v jednom z rozhovorov Ivica Ruttkayová, jedinečné posolstvo: Kofkokrát si cez deň poviem ako prosbu: *Myseľ pokojnú daj mi, Pane!*

Vážená MUDr. Mária Jesenská zomrela v Bratislave 30. mája 2008 vo veku nedožitých 102 rokov, rozlúčka v bratislavskom krematóriu sa uskutočnila 4. júna 2008, smútočnú kázeň predniesla bratislavská evanjelická farárka Anna Polčková. Úrnu s ostatkami zosnulej uložili do hrobu na Národnom cintoríne v Martine v auguste 2008, kde smútočnému zhromaždeniu duchovným prihovorom poslušil martinský evanjelický farár Jána Hroboň.

Z rozličných prameňov spracoval
M. K.

Kázeň na pohrebe MUDr. Márie Jesenskej

Bratislava 4. júna 2009

*Nezdržujte ma, lebo Hospodin úspechom korunoval moju cestu;
prepustíte ma, nech idem k svojmu Pánovi.*

1M 24, 56

Milí smútiaci príbuzní, milí bratia, milé sestry!

Svojej tete a priateľke, našej sestre MUDr. Márii Jesenskej, dnes prichádzame vyjadriť posledné „s Bohom“. Váš smútok, milí najbližší, sa v tejto chvíli poslednej rozlúčky iste spája s vďačnosťou a obdivom, čo všetko svojou húževnatosťou prekonala.

Jej viera ju preniesla ponad mnohé situácie, v ktorých by si iní zúfali. Napriek všetkým životným skúškam ostávala životaschopnou, pokornou, odovzdanou do Božej vôle podľa slov žalmistu: „V Tvojej ruke, Hospodine, sú moje časy.“ Božie slovo v nej živilo nádeje, a napriek všetkým stratám najbližších nedovolilo zatrpknúť a zavnevať na život.

Základ našej rozlúčky nespočíva v nostalgických spomienkach. To by dnes bolo málo. Chceme počúvať Boha. Hovori k nám. Máme Jeho slovo, Bibliu a v nej zachytených mnoho ľudských údelov. Sú tu príbehy ľudí, ktorí chcú, aby ich život mal zmysel a cieľ. A Boh na ich túžby i skúsenosti reaguje. Hovori a koná.

Biblický text, ktorý sme si prečítali, nehovori človek pred smrťou. Vyslovuje ho Abrahámov sluha, keď prichádza do pánovho rodiska, aby tu našiel nevestu pre jeho syna Izáka. Sluha v biblickom príbehu stretol Rebeku, nádejnú nevestu. Do novej krajiny Rebeka neodchádza so žiaľom v srdci. Odchádza s pokojom, nádejou, očakávaním. A sluha si je istý: „Hospodin úspechom korunoval moju cestu.“

Dnes je často reč o úspechu. Len sme sa ho naučili vnímať inak ako tento muž. Nám totiž záleží na tom, ako hodnotia, oceňujú, uznávajú našu cestu, snaženia – ľudia. A tu je problém. Tu je úskalie mnohých sklamaní. Kým človek vie a môže dávať veľa, ocenenie od ľudí získa. Nároky, ktoré stanovuje človek, sa však stále zvyšujú. Za ocenenie, priznaný úspech vyžaduje človek vždy viac úsilia. Úspech, ktorý dosahujeme pred ľuďmi, je podmiernený.

Sluha však hovorí: Hospodin úspechom korunoval moju cestu. Nie je to zisk mojich snažení. Hospodin mi dáva do cesty človeka, ktorého hľadám. Sám by som ho nenašiel. On dal úspech mojej ceste. A na tom teraz záleží.

Usilovná práca, služba našej sestry ako manželky, mamy a lekárky, prinášala požehnanie a úžitok mnohým. Ona veľmi dobre vedela, že to najvzácnejšie, najhodnotnejšie býva často skryté, neocenené.

Jej životná cesta, vytrvalosť, ochota očakávať a vytvárať vždy lepšie podmienky na to, aby sa pravda a láska presadili, to sú dôkazy živej viery. Naša sestra vedela, že Boh pozná jej životnú cestu, úmysly, že On ju oceňuje, prijíma. Koľko pokoja by do našej námahy vnieslo, keby sme si osvojili tento princíp, poznanie, že nie ľudia, ale Boh, Hospodin oceňuje našu snahu! Náš Boh nás motivuje k službe lásky. Chce, aby sme lásku dávali reálnu podobu, aby sa naše postoje, náš vzťah k Nemu dokazoval vo vzťahu k našim blízkym.

Nie to je dôležité, čo si o nás myslia ľudia. Dôležité je to, čo si o nás myslí Pán Boh. On pozná našu životnú cestu. Pred Ním raz budeme stáť. Pred Ním sa my všetci budeme musieť nakoniec zodpovedať – za svoje postoje, za plány a realizované myšlienky. Ak o tomto Božom hodnotení viem, bude moja práca, moja cesta na zemi vyzeráť inak, ako keď s tým vôbec nerátam.

A z toho vyplýva aj to ďalšie, čo dnes z tohto starozmluvného textu môže počuť ako upokojenie, ako evanjelium: Ak viem, že Hospodin môže a chce korunovať moju cestu úspechom, nebude mi prekážať, nebude ma desiť myšlienka, keď ma zavolá, aby som išiel, aby som pred Neho predstúpil.

Sluha hovorí: „Nezdržujte ma, aby som išiel.“ To je postoj človeka, ktorý vždy verí, že má pred sebou budúcnosť. Neostáva na mieste. Vie, že vždy je možné ísť ďalej.

Aj my, milí bratia a sestry, veríme, že nám Pán Boh chystá perspektívu, domov – vtedy, keď už sami v tomto svete nevládzeme nachádzať osvieženie a radosť.

Kto verí v Boha, nebude zahanbený, ten sa novej budúcnosti nemusí obávať ani

vtedy, keď prekračuje hranicu života a smrti. Zákon oddelenia, odcudzenia, smrti preklenul Ježiš Kristus svojou obetou na kríži. Bola daná za každého z nás. Boh však svojho Syna vzkriesil k novému životu. A On teraz, vo chvíli nášho stretnutia so smrťou otvára celkom novú perspektívu, celkom novú budúcnosť pre každého, kto Ho pozná, kto Mu verí.

Človek, ktorý vie, že má nad sebou i za sebou Boha, ide k Nemu rád. Tu totiž ne-nájde len konečné ocenenie, úspech, ale aj pravý domov, spoločenstvo, dokonalosť. Vie, že tu má pripravené miesto. Vie, že tam bude môcť ostať, tam bude o neho postarané. Tam preto chce ísť.

Vy ste už, milí najbližší, nemohli pri najlepšej vôli poskytnúť našej sestre to, čo potrebovala. Bola už unavená životom. Už nevládala ďalej ísť. Už tomuto svetu nevládala rozumieť. Božie pozvanie bolo pre ňu vykúpením.

Sluha v biblickom príbehu hovorí o Bohu ako o svojom Bohu. Tak prezentuje vzťah dôvery, lásky, očakávania. Boh, ktorý sa o neho staral doteraz, sa postará i v budúcnosti. Šťastný, ktorý môže povedať: Môj Boh. Boh človeku často hovorí: „Môj si Ty.“ Ale človek je ten, na ktorom spočíva rozhodnutie. Človek je ten, ktorý toto Božie vyznanie môže a nemusí prijať. Ak sa z Boha stane môj Boh, vtedy som zachránený.

Dodnes je pri nás Boh prítomný vo svojom slove. Ak Ho budeme počúvať, budeme Ho poznať.

Tu, pri živom Bohu dostaneme plán pre našu osobnú životnú cestu – tú, ktorú chce Boh korunovať úspechom. Ak nám na nej, ak nám na úspechu pred Bohom záleží, mali by sme s Ním ostať v spojení. Neprestaňme k Nemu volať, neochabujme v modlení. Neprestaňme sa na Neho pýtať, kým neziskame odpoveď, ktorej budeme rozumieť. Bohu záleží na tom, aby sme ju mali. Amen.

ANNA POLCKOVÁ

TICHÁ ROZLÚČKA

Milan Rúfus

Nuž zbohom kvietky.

Rozlúčime sa.

Níži sa, blíži obrovité kolo

a slniečko nám vtlačá do lesa.

Poďakujme sa za všetko, čo bolo.

Očarovani prasilou,

čo od stvorenia zázračné kolo točí.

A tebou, ľudské mláďatko,

čo podchvílou vyspevuješ si

na tom kolotoči.

Na nášho Jána Agneta

spomínali v Ochtinej

Evanjelický a. v. cirkevný zbor v Ochtinej v spolupráci s obcou Ochtiná a regionálnymi kultúrnymi organizáciami pripravil v nedeľu 30. augusta

2009 slávnostné služby Božie pri príležitosti posviacky obnoveného barokového oltára starobylého ochtinského evanjelického kostola. V rámci služieb Božích sa konala i slávnostná akadémia venovaná niekdajšiemu ochtinskému evanjelickému farárovi, Jánovi Agnetovi (14. 2. 1921 – 27. 5. 1993), rodákovi zo Závažnej Poruby, spojená s odhalením pamätnej tabule, ktorá bude na ochtinskej fare pripomínať jeho požehnané účinkovanie v Ochtinej v rokoch 1950–1962.

Na službách Božích v Ochtinej liturgovali spolu s miestnym ochtinským evanjelickým diakonom Martinom Kováčom duchovní zo susedných evanjelických zborov, kázal Daniel Midriak, evanjelický farár vo Svite, a oltár posvätil gemerský senior Jerguš Olejár.

O Jánovi Agnetovi prednášal Miloš Kovačka zo Slovenskej národnej knižnice, so spomienkovým prívetom vystúpila Zuzana Antalová, manželka

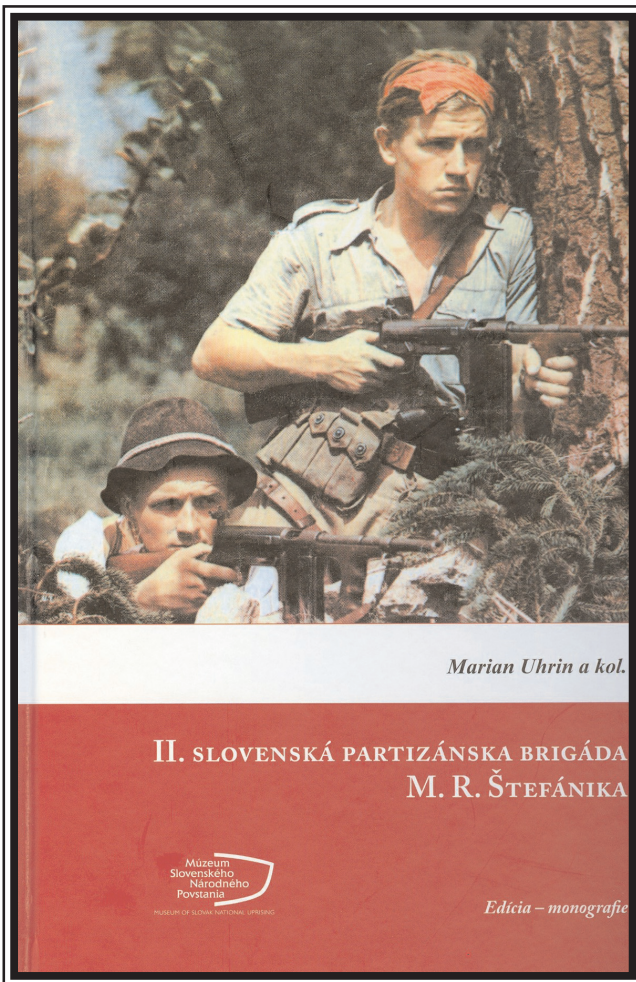
emeritného biskupa Jána Antala. Výkladom o histórii chrámu a oltára poslúžila Edita Kušnierová z Pamiatkového úradu v Rožňave.

Ján Agnet bol v roku 1962 – počas známej perzekúcie dvoch tzv. „protištatných“ skupín gemerských evanjelických farárov – zatknutý, komunistickým režimom väznený a odsúdený na 18 mesiacov. Stratil štátny súhlas na vykonávanie kňazského úradu. Zamestnal sa ako skladník, po roku 1968 pracoval v Matici slovenskej v Členovskom ústredí. Budoval miestne odbory Matice slovenskej. Po ich zrušení v roku 1973 pokračoval v Matici slovenskej na prácach spojených so záchranou historických knižničných fondov a stal sa významným slovenským historikom knižnej kultúry.

UDALOSTI ZO ŽIVOTA NÁŠHO CIRKEVNÉHO ZBORU V JÚLI AŽ OKTÓBRI 2009

- V pondelok 6. júla 2009 (na sviatok majstra Jána Husa) bol posvätený pomník brata farára Jána Bohdana Hroboňa na Národnom cintoríne v Martine. Posviacku vykonal brat farár Milan Kubík za účasti rodiny a vďačných cirkevníkov.
- 6. – 10. júla uskutočnila Biblická škola s priateľmi z USA Letnú biblickú školu pre deti. Tento rok ju absolvovalo 250 detí.
- V nedeľu 12. júla boli služby Božie na Memorandovom námestí pred kostolom. Boli bohato navštívené a zúčastnili sa na nich aj naši priatelia z USA. Oficiálne bola uvedená do služby Lubka Poľašková, koordinátorka pre prácu s deťmi.
- 19. – 24. júla sa uskutočnil mládežnícky tábor vo Veľkom Slavkove. Zúčastnilo sa na ňom 21 mládežníkov a 6 vedúcich.
- Detský tábor sa uskutočnil v Helpe 27. júla až 1. augusta 2009. Bol pod vedením našej novej spolupracovníčky Lubky Poľaškovej a zúčastnilo sa na ňom 47 detí a 11 vedúcich.
- V dňoch 31. júla až 2. augusta sa konali v Liptovskom Mikuláši Dištriktuálne dni VD ECAV. V ich rámci sa konali i XII. Duchovné hodnoty pre dnešok, ktoré pomohlo zorganizovať Združenie evanjelickej inteligencie Liptovsko-oravského a Turčianskeho seniorátu. Venované boli pamiatke výnimočného slovenského vedca a pedagóga Aurela Stodolu, a to pri príležitosti 150. výročia jeho narodenia. Na podujatiach sa zúčastnili aj sestry a bratia z nášho cirkevného zboru.
- Biblická škola usporiadala letný kemp pre stredoškolskú mládež od 18. do 24. júla 2009 a kurzy anglického jazyka od 13. do 24. júla a od 27. júla do 7. augusta 2009.
- Staršia mládež a mladšie rodiny si užili letný pobyt vo Veľkom Slavkove od 11. do 16. augusta 2009.
- V nedeľu 30. augusta sa uskutočnil zborový deň. Začal sa službami Božími na Memorandovom námestí, kde vystúpil spevokol dospelých. Pokračoval spoločným obedom a bohatým programom pre deti v priestoroch za bývalým gymnáziom. Zborový deň bol veľmi vydatený a požehnaný, za čo sme Pánu Bohu vďační.
- 30. augusta sa uskutočnili slávnostné spomienkové služby Božie v Ochtinej v Gemeri. V ich rámci sa konala spomienková akadémia na Jána Agnetu, tamojšieho evanjelického a. v. farára, ktorý bol v období komunistického režimu väznený. Neskôr pôsobil v martinskom evanjelickom zbore ako presbyter. Na fare v Ochtinej mu odhalili pamätnú tabuľu.
- Od septembra sme začali s vyučovaním náboženstva na základných a stredných školách, s vyučovaním konfirmandov, s detskou besiedkou a začali sa opäť stretávať sestry z krúžku ručných prác. Od októbra sme začali v rámci Biblických hodín so sériou prednášok riaditeľa BŠ Michala Valču „Proces budovania zdravého cirkevného spoločenstva“. V októbri sa začali stretávať aj najmenšie deti a ich rodičia zo spevokolíku Anjeliček.
- V sobotu 26. septembra si pozreli deti s rodičmi v Biblickej škole rozprávku Piráti – príbeh o Jonášovi.
- Zborový spevokol účinkoval v nedeľu 27. septembra na východnom Slovensku v Marhani.
- V septembri sme premiestnili kancelárie farského úradu do zrekonštruovanej budovy bývalého gymnázia. V kancelárii na fare bol zriadený klub mládeže.
- V nedeľu 11. októbra sme mali vo vyzdobenom kostole Pamiatku poďakovania za úrodu. Tohto roku sme robili aj zbierku potravín pre chudobnejšie rodiny v našom cirkevnom zbore. Dakujeme organizátorom a všetkým, ktorí prispeli.
- V nedeľu 18. októbra vystúpil v Biblickej škole mládežnícko-detský spevokol Nezábudky z Necpál.
- 25. októbra zborový spevokol navštívil Třanovice, kde poslúžil svojimi piesňami a bratia farári výkladom Božieho slova.
- 30. októbra sa na Národnom cintoríne prihovril k účastníkom Spomienky na zosnulých zborový farár Milan Kubík.

Marian Uhrin a kol.

II. SLOVENSKÁ PARTIZÁNSKA BRIGÁDA
M. R. ŠTEFÁNKA

Múzeum
Slovenského
Národného
Povstania
INSTITUTE OF SLOVAK NATIONAL UPRISING

Edícia – monografie

MARTINSKÝ EVANJELIK

Časopis Evanjelického a. v. cirkevného zboru v Martine.

Redakčná rada:

Ján Hroboň, Mária Hroboňová, Peter Ďurík, Miloš Kovačka, Alžbeta Stančevová-Kátlovská.

Vychádza šesťkrát do roka.

Redakcia a administrácia: Ev. a. v. farský úrad v Martine, Memorandové námestie

www.ecavmt.sk, www.bsmt.sk, www.ezsmt.sk

Registračné číslo: FKOMT 94/01176